

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Харківської обласної державної адміністрації
Національна академія мистецтв України
Харківська організація Співки дизайнерів України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Матеріали міжнародних науково-методичних конференцій

**ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ
ВИКЛАДАЧІВ З ВІЗУАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ:
СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА:
ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ**

9–12 жовтня 2017 року

Харків – 2017

«Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи» та «Актуальні питання мистецтвознавства: виклики XXI століття» // Збірник матеріалів Міжнародних науково-методичних конференцій професорсько-викладацького складу і молодих учених в рамках ІХ Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2017», м. Харків, 9-12 жовтня 2017 року / За загал. ред. Даниленка В.Я. — Харків: ХДАДМ, 2017. — 368 с.

У збірнику представлено матеріали Міжнародних науково-методичних конференцій професорсько-викладацького складу і молодих учених **«Педагогічні аспекти підготовки викладачів з візуального мистецтва та дизайну: сучасність і перспективи» та «Актуальні питання мистецтвознавства: виклики XXI століття»**, які проходили в рамках ІХ Міжнародного форуму «Дизайн-освіта 2017» 9–12 жовтня 2017 року у Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Основні питання, що були запропоновані для обговорення учасниками конференції:

- 1) Проблеми підготовки кадрів в сфері мистецтва, художньої та художньо-проектної культури.
- 2) Художня освіта в контексті міждисциплінарної парадигми.
- 3) Нормативне забезпечення освітньо-наукової діяльності мистецьких вишів.
- 4) Науково-мистецька діяльність як основа підготовки кваліфікованих кадрів в умовах сучасного конкурентного середовища суспільства знань.
- 5) Проблеми підготовки кадрів вищої кваліфікації на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії/кандидат наук, доктор наук) в мистецьких вишах відповідно нових положень МОН України
- 6) Міжнародне співробітництво в сфері мистецької освіти.

Збірник розрахований на пошукувачів вчених ступенів і звань, викладачів, науковців, студентів.

Матеріали конференції розміщено в електронному вигляді на сайті ХДАДМ:
www.ksada.org.

Редакційна колегія:

Даниленко В. Я.	головний редактор, академік Національної Академії мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор;
Гончар О. В.	доктор педагогічних наук, професор;
Соколюк Л. Д.	доктор мистецтвознавства, професор;
Бондаренко І. В.	кандидат архітектури, доцент;
Турчин В. В.	кандидат мистецтвознавства, доцент.

Головчанська Є.О. Розробка експертних систем в дизайні одягу на прикладі блузок жіночих	156
Горбатенко Л.П. «Кольорознавство» як базова навчальна дисципліна для всіх напрямків дизайну та графіки	158
Гупало Ю.С. Аналіз поняття «національна модель графічного дизайну» в умовах сучасного розвитку державності України	159
Гурдина В.В. Эстетика старения как один из главных трендов в дизайне одежды	162
Єрьомка Д.В. Паблік-арт як сучасна візуальна практика взаємодії між мистецтвом і суспільством	165
Єременко І.І. Візуальні практики і дизайн одягу	166
Залевська О.Ю. Український плакат: до питань розвитку візуально-пластичної мови українського плакату (20-ті-70-ті рр.)	168
Іваненко Т.О. Графічний дизайн як засіб розвитку комунікативної діяльності	171
Ісмайлова М.С. Візуально-образна мова типографіки в дизайні поліграфічної рекламної продукції	173
Каменецька Ю.В. Елементи міфології в екслібрисах Руслана Виговського	174
Кіс-Федорук О. Павло Ковжун і мистецький процес в Галичині (1920-і – 1930-і рр.)	176
Кісіль М.В. Розвиток фактурного формоутворення в сучасному дизайні одягу	179
Клімова Л.М. Формування навичок швидкого орієнтування у засобах створення зображень в комп'ютерних програмах графічного пакету	180
Кобейси Хишам. Ливанский жилой интерьер в III тысячелетии	182
Комина М.М., Дейнеко Ж.В., Бокарева Ю.С. Сходство и плагиат в графическом дизайне	184
Корнєв А.Ю. Мистецьке об'єднання «Деграж»	187
Корниєц Н., Бокарева Ю.С. Художественная графика как основная составляющая современной печатной рекламы	189
Косів В.М. Трикутник як національний символ у графічному дизайні УРСР та діаспори 1945—1989 рр. Контексти семантичних перетворень	191
Котляр Є.О. Мала батьківщина на Святій землі: наукова спадщина Данили Щербаківського в новій синагозі тальненських хасидів в Єрусалимі (до 140-річчя до дня народження вченого)	193
Кохан Н.М. Контекстный и мифопоэтический принципы ленд-арта как основа реализации художественно-коммуникативных функций в ландшафтном дизайне	194
Кривуц С. В., Лещенко Т.І. Інноваційний підхід формування дизайну предметно-просторового середовища в творчості японського дизайнера Токуджина Йошіока	199
Крижанівський О.А. Італійський акцент в історії культури України першої половини XVI ст.	202
Кротова Т.Ф. Архетипи класичного костюма	205
Кулешов Р.Н. Новые медиа: постсимволическая форма коммуникации	207
Лазарєва Т.П. Розвиток емальєрства на Запоріжжі	209
Лі Хань. Історичний китайський костюм в сучасному кінематографі Китаю: культурні змісти та функціональність використання	211
Мазніченко О.В., Кугай Т.А., Осадча А.М. Характерні риси трьох шкіл дизайну України: Київської, Харківської, Львівської	213
Малик Т.В. Обзор современных тенденций развития текстиля для интерьера	217
Мархайчук Н.В., Усенко Н.О. Молоді художники Харкова в проектах PinchukArtCentre	219
Matveyeva Ju. Transferring the names of symbols of heaven into the terminology of the liturgical textiles	225
Мельничук Л.Ю. Пам'яткоохоронна діяльність мистецтвознавців Слобожанщини	226
Метельницька Д.Г. Ліричні краєвиди А. Петрицького в контексті вітчизняного пейзажного живопису (1920-1930-ті роки)	229
Микула В.О., Якимчук О.В. Декоративна комбінаторика в костюмі бідермаєра як засіб вираження жіночності в образах Вікторіанської епохи	231

«Гравик Мультивселенная» (Crawick Multiverse) (22 га.) в Шотландии – это крупный проект так же с космологической тематикой по восстановлению земель, который превратил бывший угольный рудник в культурное место, на основе местных материалов. Каждый элемент ландшафтной композиции символизирует определённую часть Вселенной и происходящие в ней процессы. Используемые в проекте валуны, придают ему сходство с мегалитическими памятниками и относят зрителя к древним временам, создавая ощущение зашифрованных знаний о мироздании.

Учитывая, что движение ленд-арт ориентировано на концентрацию смыслов и отказ от многословных конструкций (в плане языка), использования материала, объединение этой особенности и рассмотренных выше творческих принципов формирования произведений ленд-арта – все это открывает новые возможности в создании запоминаемого, понятного, интеллектуального и эмоционального места в городском пространстве и (или) за его пределами.

Кривуц С. В., канд. мистецтвознавства, доц. каф. «ДІ»

Лещенко Т.І., ст. викладач каф. «ДІ»

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ТВОРЧОСТІ ЯПОНСЬКОГО ДИЗАЙНЕРА ТОКУДЖИНА ЙОШІОКА

Стрімкий розвиток науки і техніки викликає глибокий переворот у всіх галузях виробництва і впливає на всі сторони життя сучасного суспільства. Дизайнери починають відчувати необхідність у прояві нетрадиційних властивостей матеріалів, їх нестандартному застосуванню у дизайні середовища. Крім того, з'являється потреба у створенні об'єктів, які вирішували б деякі бажання сучасної людини, покращували її повсякденне життя. Слід зазначити, що створювані дизайнерські об'єкти є носіями певних естетичних цінностей, спрямованих на формування позитивних емоцій людини, зручності і комфорту при взаємодії з нею. В результаті постійного бажання володіти незвичайними речами або бажанням насолоджуватися ефектним простором, починають з'являтися і розроблятися нестандартні професійні ідеї, де кожна ідея створюється автором з метою вирішення, перш за все, завдань, спрямованих на різноманітність композиційних рішень, гармонійність, ритмічність. Сучасні дизайнери й архітектори з найбільш авторитетними іменами творять штучну природу середовища для людини таким чином, щоб забезпечити естетичне формування, розкриваючи при цьому надзвичайні властивості використаних ними матеріалів.

На хвилі інтересу до проблем взаємодії технічного і естетичного аспектів почали виникати принципово нові концепції просторового формування. Вирішення означених вище проблем розкриває японський художник та дизайнер Токуджин Йошіока (Tokujin Yoshioka), який професійно висвітлює

*Рис. 1. Крісло «Павутиння» з кристалів,
диз. Токуджин Йошіока*

базові творчі принципи – починати все з видовища. Для того, щоб краще висвітлити специфіку візуального ефекту своїх творів, автор змушений був звернутися до вивчення властивостей матеріалів, що можуть змінити якісні характеристики майбутніх об'єктів. Крім того, майстер використовує експериментальні технології і вільне мислення з цілого ряду дисциплін, включаючи мистецтво, дизайн і архітектуру. За докладними дослідженнями художника по складним відносинам між людиною і природним світом вирішується ідея ефектів і відчуття світла. Його остання робота (крісло «Павутиння») має авантюрний характер, спираючись на основу лише семи шовкових ниток, які намальовують примарний контур крісла в металевій рамці. Конструкція крісла занурена майстром в танок мінералів. Протягом кількох місяців кристали об'єднувалися, перетворюючи скучні нитки в структуру, яка може стояти самостійно (Рис. 1).

Йошіока досліджує кристалізацію як середовище протягом багатьох років. Раніше він мав полотна та ліофілізовані квіти в кристалічній лушпині, занурював їх у пересичену мінеральну ванну протягом тривалого періоду, дозволяючи провести процес вирощування кристалів. Об'єкт, утворений природно зростаючими кристалами Токуджина Йошіока, створює крісло шляхом вирощування кристалів на семи тонких нитках. Тонкі структурні деталі затягуються між рамою, як павутина, щоб сформувати кристалізоване крісло. Технологічний процес в кінцевому підсумку формує контур кришталевого стільця. Об'єкт не має ніякої ваги, концепція його створення також шокує. Як казав автор: «У цьому творі людина може побачити грішника в пеклі, який вчинив єдиний добрий вчинок в житті. Підняття грішника з пекла буде повільним, але його порятунок має на увазі те, що коли інші засуджені душі будуть намагатися слідувати за ним, розтягувати та збільшувати підйом, грішник буде намагатися вигнати інших, стурбований лише своїм

Рис.2. Установка TOKUJIN YOSHIOKA x LG: S.F_SENSES OF THE FUTURE.

власним порятунком. Нитка, в свою чергу, розіб'ється, залишивши його засудженим до вічних мук».

Крісло «Павутиння» представлене на виставці в Музеї сучасного мистецтва в Токіо. Існує три експонати, включаючи стільці в процесі, щоб показати, як тільки сім додаткових тонких ниток перетворюються в кристалізоване крісло.

Наступний приклад інноваційного підходу майстра в дизайні предметно-просторового середовища має назву TOKUJIN YOSHIOKA x LG: S.F_SENSES OF THE FUTURE. Художник розглядає роботу як експериментальну ідею майбутнього, яка поєднує в собі новітні технології і твори мистецтва. Легка установка – це експериментальна пропозиція, яка заповнює всю виставкову площу світлом. Спільна робота з компанією LG яскраво ілюструє ставлення людства до природного світла і розкриває філософію дизайну LG, орієнтовану на людину.

Автор запропонував майже звичайні меблі, названі SF CHAIRS, як частину установки (17 стільців), які, за концепцією Токуджина Йошіока, усіяні по всьому виставковому простору. Вбудовані в них органічні світлодіодні дисплеї LG з OLED-дисплеями, висвітлюють контури фігур глядачів. Вони здаються як статичними, так і динамічними, оскільки світлові ефекти випускаються з двосторонніх панелей та за задумом автора відображають швидкий темп сучасного повсякденного життя. Крім того, установка включає гігантську «стіну сонця», яка розроблена майже з 30 000 окремих OLED-модулів (16 м x 5м). Великий екран створює «промені сонця», де компоненти освітлення радикально відрізняються від традиційних лампочок, представляючи унікальний погляд на LG-конструкції для формування дизайну предметно-просторового середовища у найближчому майбутньому.

Творчість японського дизайнера європейці сприймають як пропозицію жити інакше. Його дизайн екологічний - і зовні, і по суті. Він думає про масове споживання, експериментує. Сам художник називає свої роботи «експериментами з глибинним механізмом людського потягу до випадкової красі, породженою самою природою».

Литература:

1. Токудзин Йошиока. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.interior.ru/design/name/684-tokudzhin-yoshioka-tokujin-yoshioka-khimik-ji-fizik.html>
2. Проект «Crystallized». Хрустальный лабиринт Токуджина Йошиоки [Электронный ресурс] Режим доступа: www.kulturologia.ru/blogs/261013
3. Токудзин Йошиока: “Восточный дизайн имеет особый, более простой путь мышления”. [Электронный ресурс] Режим доступа: <https://oselya.ua/designers/tokudzhin-yoshioka-vostochnyy-dizayn-imeet-osobyu-bolee-prostoy-put-myshleniya>